

ระเบียบปฏิบัติงาน เรื่อง : การจัดการขยะ	หน้า 1/12
ชื่อหน่วยงาน : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	
ผู้ตรวจสอบ : นพ.อภิญา วงศ์แก้ว ประธานคณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	ผู้อนุมัติ : ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสตึกหีบม.10

1. วัตถุประสงค์

เพื่อดูแล จัดเก็บ และขนย้ายขยะที่เกิดขึ้นในหน่วยงานต่าง ๆ ของโรงพยาบาลให้ถูกต้อง

2. ขอบเขต

เป็นขั้นตอนของการดูแลจัดเก็บและขนย้ายขยะที่เกิดขึ้นในหน่วยงานต่าง ๆ ของโรงพยาบาล เพื่อเก็บพักไว้ที่บริเวณพักขยะที่โรงพยาบาลกำหนดสำหรับขยะธรรมดา และขยะทางการแพทย์ทุกชนิด

3. คำจำกัดความ

3.1 ขยะทั่วไป (General waste) หมายถึง ขยะที่เกิดจากหอพัก โรงอาหาร บริเวณสาธารณะและสำนักงานซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับบริการการตรวจวินิจฉัย การดูแลรักษา การให้ภูมิคุ้มกันโรค การศึกษาวิจัย ซึ่งไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก เช่น เศษเนื้อ เศษผัก เศษอาหาร น้ำ เครื่องดื่มต่าง ๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงใบไม้ ใบหญ้า ขยะประเภทนี้เมื่อทิ้งไว้จะเน่าเสียย่อยสลายได้ โดยแบ่งเป็นขยะทั่วไปเปียก คือขยะทั่วไปที่สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ และขยะทั่วไปแห้ง คือขยะทั่วไปที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ

3.2 ขยะติดเชื้อ (Infection waste) หมายถึง ขยะทางการแพทย์ซึ่งมีเหตุอันควรให้สงสัยว่ามีหรืออาจมีเชื้อโรคขยะที่สัมผัสหรือสงสัยว่าได้สัมผัสกับเลือดส่วนประกอบของเลือด (เช่น น้ำเหลือง เม็ดเลือดต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด) สารน้ำจากร่างกาย (เช่น ปัสสาวะ เสมหะ น้ำลาย น้ำเหลือง หนอง) เป็นต้น

3.2.1 ขยะที่เป็นของเหลวหรือสารคัดหลั่ง เช่น เลือด ส่วนประกอบของเลือด ปัสสาวะ อุจจาระ น้ำไขสันหลัง เสมหะ สารคัดหลั่งต่าง ๆ

3.2.2 ขยะที่เป็นอวัยวะหรือชิ้นส่วนของอวัยวะ เช่น ชิ้นเนื้อ เนื้อเยื่อ อวัยวะที่ได้จากการทำหัตถการต่าง ๆ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การตรวจศพ ซากสัตว์ทดลอง รวมทั้งวัสดุที่สัมผัสระหว่างการทำหัตถการและการตรวจนั้น ๆ

3.2.3 ขยะของมีคมติดเชื้อที่ใช้แล้ว เช่น เข็ม ส่วนปลายแหลมคมของชุดให้สารน้ำทางหลอดเลือดหรือชุดให้เลือดและผลิตภัณฑ์ของเลือด ใบมีด หลอดแก้ว กระบอกฉีดยาชนิดแก้ว สไลด์ แผ่นกระจกปิดสไลด์ เครื่องมือที่แหลมคมต่างๆ ที่ใช้กับผู้ป่วยแล้ว

3.2.4 ขยะจากกระบวนการเก็บและเพาะเชื้อ เช่น เชื้อ อาหารเลี้ยงเชื้อ จานเลี้ยงเชื้อ วัสดุอื่นและเครื่องมือที่ใช้เพาะเชื้อแล้ว

3.2.5 ขยะที่เป็นวัคซีน ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิตและภาชนะบรรจุ เช่น วัคซีน ป้องกันวัณโรค โปลิโอ หัด หัดเยอรมัน คางทูม อีสุกอีใส ไขรากลากน้อยชนิดกิน เป็นต้น

3.2.6 ขยะติดเชื้ออื่นๆ ครอบคลุมถึง

- วัสดุทำจากผ้า เช่น สำลี ผ้าก๊อซ เลือดคลุม ผ้าต่างๆ
- วัสดุทำจากพลาสติก และยาง เช่น ถุงมือใช้ครั้งเดียวทิ้ง กระบอกฉีดยาชนิดพลาสติก ไปเปิดพลาสติก ท่อยาง ถุงใส่ปัสสาวะ ภาชนะพลาสติกรองรับสารคัดหลั่ง และเสมหะ ถุงเลือดและผลิตภัณฑ์ของเลือด อุปกรณ์ที่ใช้กับผู้ป่วยล้างไต
- วัสดุทำจากกระดาษ เช่น กระดาษซับเลือด เลือดคลุมใช้ครั้งเดียวทิ้ง ผ้าปิดปากและจมูก เป็นต้น

3.4 ขยะอันตราย (Hazardous waste) หมายถึง ขยะทางการแพทย์ที่มีพิษอาจก่อให้เกิดอันตรายกับมนุษย์และสภาพแวดล้อม ต้องการวิธีการทำลายเป็นพิเศษ ได้แก่

- ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์
- ยา สารเคมีต่างๆ ขวดใส่ยาเคมีบำบัด น้ำยาและสารเคมีจากห้องปฏิบัติการและจากหอผู้ป่วยรวมทั้งยาที่หมดอายุ

3.5 ขยะรีไซเคิล (Recycle waste) เช่น กระดาษ โลหะ แก้ว พลาสติก ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

3.5 บริเวณพักขยะ หมายถึง บริเวณภายในโรงพยาบาลซึ่งได้กำหนดสำหรับเป็นที่ให้หน่วยงานที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงสามารถขนย้ายขยะที่เกิดจากหน่วยงานมาเก็บพักไว้ในภาชนะรองรับระหว่างรอให้เจ้าหน้าที่กำจัดขยะขนย้ายไปเก็บพักไว้ที่โรงพักขยะ

3.6 เรือนพักขยะ หมายถึง สิ่งปลูกสร้างซึ่งโรงพยาบาลจัดสร้างขึ้นเป็นที่เก็บขยะระหว่างรอการกำจัดต่อไป

4. เอกสารอ้างอิง

- 4.1 เอกสารแนะนำ. กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง : สำนักรักษาความสะอาด กรุงเทพมหานคร , 2545.
- 4.2 เอกสารแนะนำ. การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล สำหรับสถานบริการสาธารณสุขและอาคารขนาดใหญ่ : สำนักรักษาความสะอาด กรุงเทพมหานคร , 2545.
- 4.3 เอกสารแนะนำ. คู่มือปฏิบัติงานด้านการจัดการมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลของอาคารสถานที่ และสถานบริการสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร : สำนักรักษาความสะอาด กรุงเทพมหานคร , 2545.
- 4.4 สมหวัง ค่านชัยจิตร. ขยะติดเชื้อ การเก็บ ขนส่ง และทำลาย. ชมรมควบคุมโรคติดเชื้อในโรงพยาบาลแห่งประเทศไทย : พิมพ์โดยบริษัทเทอรูโม (ประเทศไทย) จำกัด, 2537.

5. รายละเอียด

5.1 การจัดเตรียมอุปกรณ์

- 5.1.1 มีระบบจัดหาภาชนะรองรับขยะแต่ละประเภท ให้เพียงพอและเหมาะสม
- 5.1.2 หัวหน้าหอผู้ป่วย / หน่วยงานต้องจัดหาภาชนะรองรับแต่ละประเภทวางในตำแหน่งที่เหมาะสม

5.2 เตรียมบุคลากร

- 5.2.1 มีการประชาสัมพันธ์แนวทางปฏิบัติเพื่อการบริหารจัดการขยะ
- 5.2.2 หัวหน้าหอผู้ป่วย / หน่วยงานให้ความรู้แก่สมาชิก
- 5.2.3 นิเทศบุคลากรผู้มีหน้าที่เก็บรวบรวมและกำจัดขยะ

5.3 การเก็บและการแยกมูลฝอย

- ให้มีการเก็บและการแยกขยะตามประเภทที่กำหนด โดยปฏิบัติดังนี้
- การเก็บ มีหลักเกณฑ์ให้ถือปฏิบัติ คือ
- 5.3.1 มีการแยกขยะติดเชื้อตามคำจำกัดความดังกล่าวออกจากขยะชนิดอื่น ๆ
 - 5.3.2 การเก็บขยะให้กระทำตรงแหล่งเกิดของขยะ ห้ามเก็บรวมและนำมาแยกภายหลัง เพราะอาจทำให้เชื้อแพร่กระจายได้

5.3.3 มีภาชนะที่ใช้รองรับขยะติดเชื้อที่มีลักษณะเหมาะสม ดังนี้

5.3.3.1 ถูพลาสติก

- ทำด้วยวัสดุที่มีคุณสมบัติพิเศษและเหมาะสม เช่น ถูพลาสติกที่มีความทนทานต่อสารเคมี เหนียว กันน้ำได้
- สีของถุงใส่ขยะติดเชื้อจะต้องมีลักษณะเด่นชัด เช่น สีแดงสด และทึบแสงและมีคำเตือนเฉพาะ
- ขนาดของถุงควรมีหลายขนาดให้เลือกใช้ และมีความจุเพียงพอสำหรับบรรจุขยะติดเชื้อไม่เกิน 1 วัน

5.3.3.2 ถังหรือภาชนะที่ใช้บรรจุขยะติดเชื้อ

ประเภทของมีคม เช่น เข็ม มีด เศษแก้ว ฯลฯ จะต้องทำด้วยวัสดุที่แข็งแกร่งทนทานต่อการแทงทะลุ เช่น แกะลอนพลาสติกแข็งหรือกระดากแข็งกันน้ำได้ ฝาถังหรือถังสามารถปิดได้มิดชิด และป้องกันการรั่วไหลของของเหลวภายในถัง และสามารถยกหรือหิ้วได้โดยสะดวกโดยไม่สัมผัสกับขยะติดเชื้อที่อยู่ภายในสีของภาชนะดังกล่าว จะต้องมีลักษณะเด่นชัดและมีคำเตือนเฉพาะ เช่น ควรใช้สิ่วหรือขวยทั้งตัวถัง และฝายังมีข้อความ “ขยะติดเชื้ออันตราย” หรือ “ห้ามนำกลับมาใช้อีก” หรือ “ห้ามเปิด”

5.3.4 การเก็บขยะในถุงไม่ควรให้มีปริมาณ หรือน้ำหนักมากจนทำให้ถุงขาดทะลุ หรือมัดถุงไม่ได้

5.3.5 เมื่อบรรจุขยะได้ประมาณ สามในสี่ ของถุงแล้ว ให้มัดปากถุงให้แน่น ด้วยเชือกแล้ววางไว้ที่มุมใดมุมหนึ่งของห้องเพื่อรอการขนย้าย

5.4 การแยกขยะ ให้ปฏิบัติดังนี้

5.4.1 ขยะทั่วไป ทั้งในภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรงมีฝาปิดมิดชิด5.4.2 ขยะติดเชื้อ

5.4.2.1 ขยะที่เป็นของเหลวหรือสารคัดหลั่งต่าง ๆ เทส่วนที่เป็นของเหลวทิ้งในอ่างที่หน่วยงานกำหนดซึ่งมีท่อระบายไหลไปสู่โรงบำบัดน้ำเสีย ราคาน้ำตามให้อ่างสะอาด ภาชนะรองรับชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและวัสดุที่ปนเปื้อนให้ทิ้งในภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิดชนิดใช้เท้าเหยียบสำหรับปิดเปิด

5.4.2.2 ขยะที่เป็นอวัยวะหรือชิ้นส่วนของอวัยวะ ทั้งในภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิด ใช้เท้าเหยียบสำหรับปิดเปิด หากเป็นชิ้นส่วนที่มีขนาดใหญ่ หรืออวัยวะได้แก่ แขน ขา ซึ่งไม่ต้องการส่งตรวจทางพยาธิวิทยา ให้ห่อให้มิดชิดก่อน จากนั้นใส่หรือห่อด้วยถุงขยะติดเชื้อ เขียนชื่อผู้ป่วย “ติดป้ายฝากทิ้ง” ไปส่งให้กับเจ้าหน้าที่มูลนิธิโรจนธรรม ควรนำส่งทันทีเพื่อไม่ให้ชิ้นเนื้อหรืออวัยวะเน่า

5.4.2.3 ขยะมีคมติดเชื้อ ทั้งในภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง ไม่สามารถแทงทะลุ มีฝาปิดมิดชิด ติดป้าย “ของมีคมติดเชื้อ” เห็นได้ชัดเจน

5.4.2.4 ขยะจากกระบวนการเก็บและเพาะเชื้อ ทั้งในภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิดชนิดใช้เท้าเหยียบสำหรับปิดเปิด กรณีเป็นขยะที่ได้ผ่านกระบวนการทำลายเชื้อด้วยความร้อน สามารถทิ้งในขยะทั่วไปได้

5.4.2.5 ขยะติดเชื้ออื่น ๆ ทั้งในภาชนะที่รองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิด ชนิดใช้เท้าเหยียบสำหรับปิดเปิด

5.4.3 ขยะอันตราย จัดบริเวณสำหรับเก็บขยะประเภทนี้ โดยเฉพาะหรือจัดเก็บพักไว้ในถุงขยะสีเทาภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิด และมีป้ายระบุ “ขยะอันตราย” ปิดไว้ในบริเวณที่จัดเก็บหรือที่ภาชนะให้เห็นได้ชัดเจน (ถ้าเป็นแก้วทั้งในภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง ไม่สามารถแทงทะลุ มีฝาปิดมิดชิด ติดป้าย “ของมีคมอันตราย” เห็นได้ชัดเจน)

หมายเหตุ ขยะประเภทกัมมันตรังสี ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ

5.4.4 ขยะรีไซเคิล ทั้งในถุงขยะสีขาวและภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง หากเป็นภาชนะที่จัดตั้งไว้ในหน่วยงานอาจมีหรือไม่มีฝาปิด ส่วนภาชนะที่จัดตั้งในบริเวณสาธารณะต้องมีฝาปิดมิดชิด (ถ้าเป็นแก้วทั้งในภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิด ติดป้าย “ของมีคม” เห็นได้ชัดเจน หรือใช้มาตรการป้องกันไม่ให้แก้วแตกจนอาจแทงทะลุถุง)

5.5 การเคลื่อนย้ายและการรวบรวม ขั้นตอนการเคลื่อนย้ายขยะนำไปรวบรวมเพื่อรอการกำจัด มีแนวทางดังนี้

5.5.1 ชี้นำและอบรมบุคลากรที่ทำหน้าที่นี้ ตลอดจนระบบการกำกับดูแล ดังนี้

5.5.1.1 สวมถุงมือยางหนา หมวก หรือผ้าคลุมผมผ้าปิดปาก - จมูก ผ้ากันเปื้อน และรองเท้าบูททำด้วยยาง ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน

5.5.1.2 ปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกวิธี เช่น ตรวจสอบถุงขยะก่อนเคลื่อนย้ายว่าถุงไม่รั่ว คอถุงผูกเชือกเรียบร้อย ยกและวางอย่างนุ่มนวล โดยจับตรงคอถุง ไม่ให้อุ้มถุง เมื่อมีขยะตกหล่นห้ามหยิบด้วยมือเปล่า ใช้คีมเหล็กคีบหรือหยิบด้วยมือที่ใส่ถุงมือยางหนา เก็บใส่ถุงขยะติดเชือกอีกใบ หากมีสารน้ำให้จับด้วยกระดาษแห้งทั้งกระดาษถุงขยะติดเชือกแล้วจึงราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนเช็ดถูตามปกติ

5.5.1.3 เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจให้ถอดถุงมือ และชุดปฏิบัติการและนำไปทำลายเชื้ออย่างถูกวิธี

5.5.1.4 อาบน้ำทันที หลังเสร็จภารกิจประจำวัน

5.5.2 รถเข็นสำหรับขนเคลื่อนย้ายขยะ ควรมีข้อกำหนดคือ

5.5.2.1 เป็นรถที่ใช้ขนขยะติดเชือกเท่านั้นห้ามนำไปใช้ในกิจการอื่น

5.5.2.2 ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดง่าย ผิวเรียบ ไม่มีแฉกมุมอันจะเป็นแหล่งหมักหมมของเชื้อโรค และมีช่องระบายน้ำ

5.5.2.3 มีผนังทึบและมีฝาปิดเพื่อป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไปในรถ ในกรณีไม่มีรถเข็นตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ให้ใส่ถุงขยะในภาชนะมีฝาปิดมิดชิดก่อนวางบนรถเข็น

5.5.3 เรือนพักขยะติดเชือก มีลักษณะดังนี้

5.5.3.1 แยกจากอาคารอื่น

5.5.3.2 ขนาดเพียงพอที่จะรวบรวมขยะได้อย่างน้อย 2 วัน ในกรณีจำเป็นต้องเก็บกักนานเกิน 7 วัน ต้องเป็นเรือนพักที่มีเครื่องปรับอากาศ

5.5.3.3 ติดกำแพงสำหรับสถานที่เก็บกักขยะ

5.5.3.4 โปรงโล่งไม่อับชื้นหรือร้อนจนเกินไป

5.5.3.5 ประตูเข้าและออกแยกจากกัน ช่องใต้หลังคา มีมุ้งลวดกันแมลงเข้า ประตูกว้างพอให้สะดวกสำหรับการปฏิบัติงาน และปิดอยู่เสมอ และมีกุญแจล็อก

5.5.3.6 พนัก พื้น ควรเรียบ สามารถระบายน้ำลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียได้ดี

5.5.3.7 มีลานสำหรับล้างรถเข็นอยู่ติดกับประตูออก

5.5.4 การเคลื่อนย้ายขยะติดเชื้อ

5.5.4.1 ขนตามเวลาที่กำหนด โดยมีเส้นทางที่แน่นอน

5.5.4.2 ดำเนินการด้วยความระมัดระวังและนุ่มนวล ห้ามโยน ลากถุงขยะ

5.5.4.3 ระหว่างเดินทางไปยังสถานที่เก็บกัก ห้ามแฉะหรือพักที่ใด

5.5.4.4 เมื่อมีขยะตกหล่น ให้ปฏิบัติตามข้อ 5.5.1.2

5.5.4.5 เมื่อเสร็จภารกิจในแต่ละวันให้ล้างรถขนขยะ ให้สะอาดและผึ่งให้แห้ง

5.6 การกำจัดขยะติดเชื้อ ส่งกำจัดบริษัทเอกชน บริษัท ส. เรืองโรจน์ จังหวัดสระบุรี

6. ภาคผนวก

ปัจจุบันโรงพยาบาลสตึกหีบคม. 10 แบ่งขยะออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ขยะทั่วไป , ขยะติดเชื้อ , ขยะอันตราย และขยะรีไซเคิล ซึ่งแบ่งรายละเอียด ดังนี้

6.1 การแยกประเภทขยะในโรงพยาบาลและอุปกรณ์ที่ใช้

ขยะทั่วไป

ประเภทขยะ	วิธีการแยกขยะและอุปกรณ์ที่ใช้
1. ขยะทั่วไป 1.1 มีคม เช่น เศษแก้วแตก , ขวดแตก 1.2 ไม่มีคม เช่น เศษอาหาร , เปลือกผลไม้ , กล่องโฟม	- ห่อกระดาษใส่กล่องแข็งทิ้งในถังขยะที่รองรับด้วยถุงพลาสติกสีดำ - ทิ้งในถังขยะที่รองรับด้วยถุงพลาสติกสีดำ มีฝาปิดมิดชิด โดยแยกขยะทั่วไปแห้ง และขยะทั่วไปเปียกออกจากกัน

ประเภทขยะ	ขยะติดเชื้อ
2. ขยะติดเชื้อ 2.1 มีคม เช่น เข็มทุกชนิด, ใบมีด, Scalp vein 2.2 ไม่มีคม เช่น - ชิ้นเนื้อจากการผ่าตัด ลำไส้ ผ่าท้อสจากการทำแผล - ถุงใส่เลือด disposable syringe ที่เปื้อนเลือดผู้ป่วย - รกเด็กแรกเกิดใหม่ - ขยะติดเชื้อที่เป็นของเหลว เช่น เลือด หนอง ปัสสาวะ อุจจาระ	วิธีการแยกขยะและอุปกรณ์ที่ใช้ - ทิ้งในกล่องของมีคมติดเชื้อ (แกลลอน) - ห่อกระดาษ ใส่กล่องแข็ง บรรจุในถุงพลาสติกสีแดง - ทิ้งในถังขยะที่รองรับด้วยถุงพลาสติกสีแดง - ทิ้งในถังขยะที่รองรับด้วยถุงพลาสติกสีแดง - ทิ้งในถุงพลาสติกสีแดงมัดด้วยเชือกและใส่กล่องแข็ง ใส่ถุงพลาสติกสีแดง มัดด้วยเชือกอีกครั้ง - ทิ้งในท่อน้ำทิ้งในห้องซักล้างของหน่วยงาน

ขยะอันตราย

ประเภทขยะ	วิธีการแยกขยะและอุปกรณ์ที่ใช้
3. ขยะอันตราย - ยาหมดอายุ - ขยะสารเคมีที่เป็นพิษ เช่น ขยะพิษจากห้องปฏิบัติการ - ขยะปนเปื้อนรังสี เช่น สารกัมมันตรังสี - ขยะอันตรายอื่น ๆ * พรอท * แบตเตอรี่ กระจกเคมีภัณฑ์ ขวดและอุปกรณ์เคมีบำบัด	- Amp ยา ใส่แกลลอนปิดฝาเมื่อได้ ¾ ของแกลลอนปิดฝาให้แน่น แล้วใส่ถุงสีเทา, Vial ยา ทิ้งลงในถุงสีเทามัดให้แน่น - ปิดฝาขวดให้แน่นบรรจุใส่กล่องแข็ง แล้วบรรจุในถุงสีเทามัดให้แน่น - กรณีเป็นขวด ปิดฝาขวดให้แน่นบรรจุใส่กล่องแข็ง แล้วบรรจุในถุงสีเทามัดให้แน่น , กรณีบรรจุในแกลลอนปิดฝาแกลลอนให้แน่น แล้วบรรจุในถุงสีเทามัดให้แน่น - ห่อกระดาษใส่กล่องแข็ง บรรจุในถุงพลาสติกสีเทามัดให้แน่น - รวบรวมใส่ถุงสีเทามัดให้แน่น

ประเภทขยะ	ขยะรีไซเคิล
4. ขยะรีไซเคิล - กล่องกระดาษ - ขวดแก้ว / ขวดพลาสติก - กระดาษ / กระป๋องเครื่องดื่ม - Syringe และสายน้ำเกลือที่ไม่มีคมและไม่เปื้อนเลือด - อื่น ๆ	วิธีการแยกขยะและอุปกรณ์ที่ใช้ - พับและมัดด้วยเชือก - รวบรวมใส่ถุงพลาสติกสีขาว - รวบรวมใส่ถุงพลาสติกสีขาว - รวบรวมใส่ถุงพลาสติกสีขาว - มัดหรือรวบรวมใส่ถุงพลาสติกสีเขียวตามความเหมาะสม

6.2 ประเภทขยะและการทิ้งขยะ

ประเภท	ขยะติดเชื้อ (ถุงแดง)	กล่องทิ้งเข็ม/ แกลลอน	ขยะที่ค่อนข้าง กล่องแข็ง	ขยะอันตราย (ถุงเทา)	ขยะทั่วไป (ถุงดำ)	ขยะรีไซเคิล (ถุงขาว)	หมายเหตุ
1. ขยะทั่วไป - เศษอาหาร, เปลือกผลไม้ - ถุงพลาสติก - กลุ่มโฟม, กล่องนม - ลวดเย็บกระดาษ, กระดาษคาร์บอน - ใสกรองน้ำที่ใช้แล้ว - เศษแก้วหรือขวดแตก				✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓		
2. ขยะติดเชื้อ - เข็มทุกชนิด - เข็มเจาะเลือด, เข็มเย็บ - Scalp vein - Hct tube (Capillary tube) - เข็มเลียบ Set IV ที่ตัดแล้ว - สไลด์ แผ่นปิดสไลด์ - ใบมีดทุกชนิด - ลวดเย็บใน Surgical staples - ขวดวัคซีนที่หมดอายุ	✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓		✓			

ประเภท	ขยะติดเชื้อ (ถุงแดง)	กล่องทิ้งเข็ม/ แก๊สกลอน	ขยะที่ค่อนข้าง กล่องแข็ง	ขยะอันตราย (ถุงเทา)	ขยะทั่วไป (ถุงดำ)	ขยะรีไซเคิล (ถุงขาว)	หมายเหตุ
- K-wire		✓					
- Disposable Instrument	✓						
- หลอดใส่เลือดผู้ป่วย	✓						
- ผ้าก๊อซ สำลีที่ใช้กับผู้ป่วย	✓						
- Disposable syringe ที่เปื้อน เลือด	✓						
- Set IV ที่มีเลือดที่ตัดเอาเข็ม เสียบออกแล้ว	✓						
- ชิ้นเนื้อจากการผ่าตัด	✓						
- รก	✓		✓				
- เลือด น้ำหนอง น้ำเหลือง ปัสสาวะ อุจจาระ							- เทลงท่อน้ำทิ้งที่ห้องซัก ล้าง
- ตัวกรองฟอกเลือด	✓						
- ถุงใส่น้ำยาล้างไต	✓						
- Receptal bag	✓						
- กระดาษรองกัน ในขณะทำ PV	✓						
- Bone cement	✓						
- ผ้าก๊อซที่เปื้อนเลือดหรือสาร คัดหลังผู้ป่วย	✓						
- ถุงมือหนาที่ใช้ในห้องผ่าตัด	✓						
- ถุงมือ Disposable ที่ใช้กับ ผู้ป่วย	✓						
- ถุงปัสสาวะ	✓						
- พลาสเตอร์ปิดแผล	✓						
- ขยะในห้องน้ำ เช่น ผ้าอ้อม กระดาษชำระ ผ้าอนามัย	✓						
- สายดูดเสมหะ	✓						
- สายยางเหลือจากเครื่องดูด เสมหะ	✓						- เฉพาะหน่วยงานที่ ให้บริการผู้ป่วย หน่วยงานที่ไม่มีบริการ ผู้ป่วยใช้ถุงดำใส่ขยะใน ห้องน้ำ

ประเภท	ขยะติดเชื้อ (ถุงแดง)	กล่องทิ้งเข็ม/ แกลลอน	ขยะที่ต้องใส่ กล่องแข็ง	ขยะอันตราย (ถุงเทา)	ขยะทั่วไป (ถุงดำ)	ขยะรีไซเคิล (ถุงขาว)	หมายเหตุ
- Tube drain จากตัวผู้ป่วย - สิ่งที่เป็นสนิมโลหะ น้ำลาย อาเจียนของผู้ป่วย - ไม้กวาดเลือด - ET tube - ถุงให้เลือดและ Set - ถุงน้ำยา dialysis - หลอดเป่าปากทดสอบ สมรรถภาพปอด - O ₂ canular - Set พ่นยา	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓				✓ ✓ ✓		
<u>3. ขยะอันตราย</u> - ยาหมดอายุ - สารเคมีที่มีพิษ - Sodalime absorber - ขวดยา , ampule เคมีบำบัด - ขวดและอุปกรณ์เตรียมเคมี บำบัด - ขยะพิษจากห้องปฏิบัติการ - หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ - แบตเตอรี่ - ถ่ายไฟฉาย - กระป๋องเคมีภัณฑ์ที่เป็นพิษ - พรอทวดใช้ - ขยะเปื้อนรังสี			✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓			

[illegible]

กระบวนการจัดการมูลฝอยในโรงพยาบาลสตึกทศ.10

ขั้นตอนการคัดแยก

1. คัดแยกมูลฝอยเป็น 4 ประเภท

1.1 มูลฝอยทั่วไป ทั้งในภาชนะที่ทำจากวัสดุที่แข็งแรงมีฝาปิดใช้ทำเหยียบสำหรับเปิด - ปิด รองรับด้วยถุงพลาสติกสีดำ

1.2 มูลฝอยติดเชื้อ

1.2.1 ของเหลว เกล็ด Zeptic tank หรือชักโครก ซึ่งน้ำไหลสู่บ่อบำบัดน้ำเสีย

1.2.2 อวัยวะ หรือชิ้นส่วนร่างกาย หรือมูลฝอยจากการเก็บเพาะเชื้อ ทั้งในภาชนะที่ทำจากวัสดุที่แข็งแรงมีฝาปิดใช้ทำเหยียบเปิด - ปิด รองรับด้วยถุงพลาสติกสีแดง มีป้ายระบุ "มูลฝอยติดเชื้อ" และชื่อหน่วยงาน

1.2.3 มูลฝอยติดเชื้อมีคม ทั้งในภาชนะที่ทำจากวัสดุที่แข็งแรงทนต่อการทะลุทะลวง มีฝาปิดใช้ทำเหยียบเปิด - ปิด มีป้ายระบุ "ของมีคมติดเชื้อ" และชื่อหน่วยงาน

1.2.4 มูลฝอยติดเชื้อไม่มีคมอื่น ๆ ทั้งในภาชนะที่ทำจากวัสดุแข็งแรงมีฝาปิดใช้ทำเหยียบเปิด - ปิด มีป้ายระบุ "ติดเชื้อ" และชื่อหน่วยงาน

1.3 มูลฝอยอันตราย

1.3.1 มูลฝอยอันตรายทั้งในถุงพลาสติกสีเทามีป้ายระบุ "มูลฝอยอันตราย" และชื่อหน่วยงานนำไปทิ้งที่ถังขยะสีเทาโรงพักขยะ

1.3.2 มูลฝอยเคมีทั้งในถุงดำมีป้ายระบุ "มูลฝอยเคมี" และชื่อหน่วยงานนำไปที่พักขยะ

1.4 มูลฝอยรีไซเคิล ทั้งในภาชนะที่ทำจากวัสดุที่แข็งแรง อาจมีฝาปิดหรือไม่มีฝาปิด

ขั้นตอนการรวบรวม

1. การแต่งกาย ผู้ทำหน้าที่เก็บรวบรวมและเคลื่อนย้ายปฏิบัติดังนี้

1.1 เปลี่ยนชุดเก็บขยะโดยเฉพาะ

1.2 หมวก

1.3 ผ้าปิดปาก - จมูก

1.4 ผ้ายางกันเปื้อน

1.5 รองเท้าบูท

1.6 ถุงมือยางหนา

2. การปฏิบัติ

2.1 ตรวจสอบถุงมูลฝอยก่อนเคลื่อนย้าย ว่ามีรูรั่วหรือไม่

2.2 มัดปากถุงด้วยเชือกฟาง เมื่อมีปริมาณมูลฝอยในถุง ไม่เกิน 3/4 ของถุง หัวคอถุงห้ามโยน

2.3 เมื่อมีมูลฝอยตกหล่น ห้ามหยิบด้วยมือเปล่า ให้ใช้คีมเหล็กคีบ หรือหยิบด้วยมือที่สวมถุงมือยางหนา เก็บใส่ในถุงมูลฝอยติดเชื้ออีกใบ หากมีสารน้ำให้ซับออกด้วยเศษผ้าหรือกระดาษ ทั้งลงในถุงมูลฝอยติดเชื้อ แล้วเช็ดด้วยน้ำผสมผงซักฟอก เช็ดตามด้วยผ้าแห้ง

3. เมื่อเสร็จภารกิจ

3.1 ให้ถอดถุงมือและชุดปฏิบัติการออก นำไปทำลายเชื้ออย่างถูกวิธี ส่วนอุปกรณ์แบบใช้ครั้งเดียวให้ทิ้งในถังมูลฝอยติดเชื้อ

3.2 อาบน้ำทันทีหลังเสร็จภารกิจประจำวัน

ขั้นตอนการเคลื่อนย้าย

1. เคลื่อนย้ายโดยใช้รถเข็นสำหรับมูลฝอย ห้ามใช้ร่วมกับกิจการอื่น ๆ

2. กำหนดเส้นทางการเคลื่อนย้ายมูลฝอยให้เป็นลายลักษณ์อักษร

3. รถเข็นต้อง ทำด้วยวัสดุที่มี ผิวเรียบ ผ้นทึบ ป้องกันสัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค มีช่องระบายน้ำ

4 ล้างทำความสะอาดรถเข็น ทุกวันหลังใช้งาน

5. ล้างทำความสะอาดเรือนพักมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

6. ถังขยะ ที่ขนย้ายล้างทุกวัน

7. ถังขยะในโรงพักขยะ ล้างสัปดาห์ละ 1 ครั้ง